

Museum Kaap Skil onthult 17e-eeuwse trouwjurk uit wereldberoemd Texels scheepswrak

“Dit is een van de meest unieke historische vondsten ooit”

11 november 2022, Texel - Museum Kaap Skil heeft vandaag opnieuw een bijzondere vondst uit het wereldberoemde Palmhoutwrak onthuld: de ‘Silver Dress’, een 17e-eeuwse jurk met ingeweven plaatjes zilver. Recent onderzoek wijst uit dat het hoogstwaarschijnlijk om een trouwjurk gaat. Het is de tweede gevonden jurk uit het 17e-eeuwse scheepswrak, eerder werd de vrijwel gave zijden jurk uit het Palmhoutwrak wereldnieuws. Beide jurken zijn vanaf zondag 13 november te zien in de nieuwe tentoonstelling, samen met een selectie van de meest exclusieve voorwerpen die in dit wrak zijn gevonden. De vondsten zijn eigendom van de provincie Noord-Holland en in langdurige bruikleen gegeven aan het museum.

Trouwjurk

De opgedoken 17e-eeuwse trouwjurk bestaat, in tegenstelling tot de andere jurk uit het Palmhoutwrak, uit losse onderdelen. Het lichaam van het kostbare zijden kledingstuk, het lijfje en de rok, zitten nog wel aan elkaar. Oorspronkelijk was de jurk waarschijnlijk van licht gekleurd zijde. De huidige, bruinachtige kleur is het effect van bijna vier eeuwen op de zeebodem. De jurk is over het hele oppervlak bedekt met zilveren versieringen. Deze bestaan uit kleine zilveren plaatjes, die in de vorm van liefdesknopen in het zijde zijn geweven in een herhalend patroon van in elkaar geknoopte harten. Een heel toepasselijk motief voor op een trouwjurk in die tijd.

“Dankzij al het zilver zal de jurk een formele, lichte en fonkelende uitstraling hebben gehad. Het moet een van de meest bijzondere jurken zijn geweest die een dame uit de hoogste sociale klasse van West-Europa in haar leven zou dragen. De jurk was geschikt voor uitzonderlijke gelegenheden zoals verloofsfeesten, kroningen en huwelijken. Zilver verkleurt en vergaat vrij snel in een zoute omgeving, maar de sporen en patronen van die oorspronkelijke versieringen zijn nog steeds te zien. De stijl en herkomst van deze trouwjurk lijken sterk op de andere jurk uit het Palmhoutwrak, maar de twee jurken hebben niet dezelfde maat”, aldus conservator Alec Ewing.

Maarten van Bommel, hoogleraar natuurwetenschappelijke aspecten van conservering en restauratie van roerend cultureel erfgoed aan de Universiteit van Amsterdam en betrokken als onderzoeksleider bij de tentoonstelling: *“Het is ongelooflijk wat we hier in handen hebben, dit is een van de meest unieke*

historische vondsten ooit. Misschien zijn er op de wereld maar twee van dit soort jurken. En die liggen nu allebei hier, op Texel."

Corina Hordijk, artistiek directeur van Stichting Texels Museum waar Museum Kaap Skil onder valt, is euforisch: *"Het is fantastisch dat we deze trouwjurk mogen toevoegen aan de toch al zo imposante collectie. Alle unieke details van de jurk zijn naar boven gekomen, het is echt prachtig. Er is jarenlang onderzoek gedaan naar de collectie, meer dan 50 experts wereldwijd zijn betrokken geweest."*

Unieke zuurstofvrije vitrines

Na zes jaar zijn de vondsten terug op Texel, bij Museum Kaap Skil. Rosan Kocken, gedeputeerde cultuur en erfgoed: *"De collectie voegt erg veel toe aan het erfgoed dat nu al in Noord-Holland te zien is. Reden voor de provincie om te investeren in de totstandkoming van deze belangrijke expositie. Hierdoor werd de speciale inrichting bij Museum Kaap Skil mogelijk en konden unieke zuurstofvrije vitrines worden ontwikkeld voor het kwetsbare textiel. Ik ben heel trots dat de bijzondere vondsten eindelijk voor iedereen te zien zijn."*

Corina Hordijk: *"Het textiel is erg gevoelig voor licht en zuurstof. Daarom moeten de vitrines aan zeer strikte volwaarden voldoen. Deze vitrines, die onderzocht zijn door de Universiteit van Amsterdam in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, zorgen dat het textiel tentoongesteld kan worden zonder verval. Er zijn maar een paar zuurstofvrije vitrines in de wereld, en al helemaal niet van dit formaat of deze hoeveelheid. Het is innovatief erfgoedbeheer waarbij we verwachten dat de kennis die we hebben opgedaan ook voor andere partijen interessant is."*

Palmhoutwrak

In 2014 werd het Palmhoutwrak ontdekt door Texelse duikers. Dit wrak van een 17e-eeuwse koopvaarder bevatte onder andere een aantal kisten met een heel kostbare en persoonlijke collectie: pronkzilver, kleding en de resten van een bibliotheek. De nog vrijwel gave zijden jurk die in het wrak werd gevonden, werd in 2016 wereldnieuws.

Andere vondsten

Naast de jurken zijn er onder meer 32 boekomslagen gevonden. In de meeste gevallen waren het grote leren boekbanden, bedekt met uiteenlopende decoraties. Een van de meest opvallende was een kalfsleren boekband met koninklijk stempel: het wapen van de Schots-Engelse koninklijke familie Stuart. Ondanks deze vondst is er geen reden om aan te nemen dat er een verband bestaat tussen de jurk en het Britse koningshuis.

Tussen de textielvondsten uit het Palmhoutwrak bevonden zich ook een aantal objecten die op een kaptafel van een zeer welgestelde dame uit het begin van de 17e eeuw thuishoren, waaronder een etui met daarin een kam, een met zijde beklede borstel en een lap stof die mogelijk deel is geweest van een

speldenkussen. Het meest bijzondere onderdeel dat werd gevonden was een prachtige tafelspiegel, met twee deurtjes en bekleed met rijk gedecoreerd zijdevelours.

Dankzij

De tentoonstelling Palmhoutwrak vormt één geheel met de enorme maquette van de Reede van Texel en de nieuwe tentoonstelling Wereldreis, over de wereldwijde handel in de 17e en 18e eeuw en de centrale rol van Texel daarin. De tentoonstellingen zijn mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Holland, VriendenLoterij, Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFT), Waddenfonds en Vrienden van Museum Kaap Skil.

Noot voor redactie / niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Museum Kaap Skil | Birgitte van Boven | pers@texelsmuseum.nl | +31 (0)6 3397 2220